

KRONIKA 2014 ROKU

STYCZEŃ

XXII Finał WOŚP w Muzeum Papiernictwa

12 stycznia odbył się 22. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Muzeum Papiernictwa po raz ósmy włączyło się do ogólnopolskiej akcji. Tym razem wszyscy, którzy przybyli zwiedzić historyczny młyn papierniczy, mogli to zrobić za darmo. Jako atrakcja dodatkowa czekały na nich bezpłatne warsztaty czerpania papierowych serduszek. Zaoszczędzone na biletach wstępu pieniądze zwiedzający mogli wrzucić do skarbonki WOŚP, zgodnie z tegorocznym hasłem – na zakup specjalistycznego sprzętu dla dziecięcej medycyny ratunkowej i godnej opieki medycznej seniorów. Propozycja Muzeum spotkała się z ciepłym przyjęciem gości, wśród których – oprócz Polaków – było sporo osób z zagranicy.

Dolnośląskie Targi Ślubne z udziałem dusznickiego Muzeum

12 stycznia Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju wzięło udział w **Dolnośląskich Targach Ślubnych**. Są to targi wojewódzkie organizowane od 11 lat we wrocławskiej Hali Stulecia. Podczas imprezy można było zobaczyć nowe trendy ślubne na rok 2014 oraz pokazy mody ślubnej i tańca. Muzeum Papiernictwa zaprezentowało wzory zaproszeń ślubnych na papierze ręcznie czerpanym, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem przyszłych par młodych i ich rodziców.

Z wnucętami do Muzeum Papiernictwa

Muzeum Papiernictwa przygotowało szczególną ofertę dla **Babć i Dziadków**, obchodzących **21 i 22 stycznia** swoje święto. Osoby te (same lub w towarzystwie wnucząt) mogły w tych dniach bezpłatnie zwiedzić wystawy w naszym młynie papierniczym. Ponadto przygotowaliśmy dla nich szczególne warsztaty: Babcie i Dziadkowie uczestniczyli w zajęciach czerpania papierowych serduszek (doskonale nadających się do napisania w nich serdeczności).

Unikatowa mapa Jenkinsona na czerpanym papierze

W naszych uzdrowiskach można niekiedy spotkać rosyjskojęzycznych gości. Jeszcze kilka lat temu żywiono nadzieję, że Rosja jest krajem, z którego napłynie do Polski i na Dolny Śląsk wielu zamożnych turystów, dlatego władze regionalne promowały nasze atrakcje turystyczne w Moskwie, w Petersburgu i w innych rosyjskich miastach. Na zamówienie Wydziału Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Muzeum Papiernictwa opracowało i wykonało krótką serię wyjątkowo ciekawego upominku promocyjnego, przeznaczonego zwłaszcza dla rosyjskich gości wojewódzkiego samorządu.

W zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu pod sygnaturą 9590-IV.C znajduje się jedyny oryginalny, przez co bezcenny w skali światowej, egzemplarz najstarszej mapy Rosji. Dzieło powstało w 1562 roku. Wrytował je Nicolas Reinolds, a wydał w Londynie Clement Adams w liczbie 25 egzemplarzy, z których tylko jeden zachował się do dziś i został odnaleziony we Wrocławiu w 1987 roku. Reinolds wykonał mapę „*Rusi, Moscovii i Tartarii*” według wskazówek Anthony’ego Jenkinsona, podróżnika, kupca i dyplomaty króla Anglii Henryka VIII. Jenkinson podróżował po Rosji w latach 1557–1572 i dotarł aż do Persji.

Za zgodą Biblioteki Uniwersyteckiej pomniejszoną kopię tego unikatowego kartograficznego zabytku wydrukowaliśmy w Muzeum na naszym ręcznie wyczerpanym papierze i zapakowaliśmy w specjalnie wyprodukowane do tego celu drewniane pudełko z herbem Dolnego Śląska na wieku. Do mapy została dołączona informacja o wydawnictwie w językach polskim i rosyjskim.

Na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego przygotowaliśmy także eleganckie zestawy papeterii, wykonane z dusznickiego papieru, zapakowane w ozdobne drewniane pudełko z informacją w językach polskim, rosyjskim, angielskim i czeskim. Jako produkt lokalny – zestaw będzie promować region, w tym oczywiście także Muzeum Papiernictwa.

LUTY

Muzeum Papiernictwa na wrocławskich targach turystycznych

W dniach 7–9 lutego 2014 roku, na zaproszenie Wydziału Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Muzeum Papiernictwa uczestniczyło w Międzynarodowych Targach Turystycznych we wrocławskiej Hali Stulecia. Wzorem lat ubiegłych muzealne stoisko wzbudziło spore zainteresowanie wśród odwiedzających targi gości. Największą atrakcją było własnoręczne czerpanie arkuszy papieru z dodatkiem lawendy i nagietka. Muzeum przedstawiło również swoją ofertę edukacyjną dla dzieci i dorosłych.

Historyczny sukces Muzeum Papiernictwa

Muzeum Papiernictwa wykorzystało ogromną szansę i skorzystało z możliwości zdobycia środków finansowych z funduszy europejskich. Zespół projektowy pod kierownictwem Joanny Seredyńskiej, zastępcy dyrektora Muzeum Papiernictwa, w składzie: Agnieszka Chudziak, Katarzyna Skowron, Karolina Wołoszyn-Cymbalista, aplikował i z sukcesem dla instytucji pozyskał środki finansowe w kwocie 6 682 490,00 zł w programie „*Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego*” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009–2014.

Dofinansowaniem objęty został projekt pn. **„Renowacja i adaptacja na cele kulturalne zabytkowego budynku suszarni oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe kompleksu Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju wraz z konserwacją i digitalizacją zbiorów”**. Całkowita wartość zadania wynosi 9 562 660 złotych. Wkład własny do zadania został zapewniony przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego.

Projekt „Renowacji i adaptacji...” jest bardzo złożony i zróżnicowany, a planowane działania obejmują: prace budowlane, montaż systemu gaszenia mgłą wodną, konserwację muzealiów, zakup wyposażenia ekspozycyjno-wystawienniczego, prace digitalizacyjne. Realizacja zadania przyczyni się między innymi do: dostosowania zabytkowego młyna papierniczego dla potrzeb osób niepełnosprawnych, stworzenia sal wystawienniczych i edukacyjno-warsztatowych, zabezpieczenia i ochrony zabytkowego obiektu oraz jego eksponatów.

Spośród 277 wniosków złożonych w całym kraju w pierwszym naborze tylko 18 projektów otrzymało pozytywną rekomendację Komitetu ds. Wyboru Projektów. W oparciu o niniejszą rekomendację 12 lutego 2014 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski podpisał decyzję o dofinansowaniu tych projektów. W opinii zamieszczonej na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego możemy przeczytać: *„Wybrane projekty wyróżniają się m.in. ogólnopolskim oddziaływaniem, kompleksowością oraz wysoką rangą planowanych działań – zarówno w obszarze ochrony i zachowania dziedzictwa narodowego, jak również w aspekcie założonych programów kulturalnych i edukacyjnych. Niewątpliwie więc dofinansowane przedsięwzięcia – poprzez swój unikalny charakter – aktywnie przyczynią się do promocji polskiego dorobku kulturowego, jak również do rozwoju kompetencji społeczno-kulturowych odbiorców planowanych inwestycji”*.

MARZEC

„Grafika Młodych 2014” – wystawa czasowa

Kurator wystawy: mgr Artur Goliński

Okres prezentacji: 7 marca – 20 kwietnia

Patronat honorowy: prof. Piotr Kielan – Rektor Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu

(O wystawach czasowych prezentowanych w muzealnej galerii szerzej w zestawieniu *Wystawy czasowe w Muzeum Papiernictwa w 2014 roku*).

Wystawa „Dzieje papieru i papiernictwa” w Krotoszynie

6 marca 2014 roku w Muzeum Regionalnym w Krotoszynie odbył się wernisaż wystawy wędrującej „*Dzieje papieru i papiernictwa*”. Od wielu już lat ekspozycja z powodzeniem popularyzuje w Polsce zagadnienia związane z historią papieru i techniką jego wytwarzania, jak również ukazuje losy duszniczej papierni i funkcjonującego w niej Muzeum Papiernictwa. Zgromadzeni na wernisażu goście poszerzyli swą wiedzę o papiernictwie światowym, polskim oraz wielkopolskim dzięki prelekcji Jana Bałchana. Niezmiernie największą popularnością cieszyły się warsztaty czerpania papieru przygotowane przez Edwarda Płachytkę, stanowiące doskonały element aktywnego zwiedzania duszniczej ekspozycji.

Kameralne spotkanie z Ryszardem Bilanem w Muzeum Papiernictwa

17 marca 2014 roku w Muzeum Papiernictwa odbyło się spotkanie zwiedzających Muzeum z artystą tworzącym dzieła z papieru – Ryszardem Bilanem. Artysta zaprezentował swój warsztat w muzealnej czerpalni. Podczas pokazu powstały barwne prace z wykorzystaniem masy papierniczej, jak również malownicze pejzaże. Uczestnicy spotkania mogli także zapoznać się z procesem powstawania papierowych rzeźb.

KWIECIEŃ

Życie duszniczan podczas I wojny światowej

3 kwietnia 2014 roku odbyło się spotkanie z drem Piotrem Pregielem, pracownikiem Muzeum Politechniki Wrocławskiej – miłośnikiem i znawcą historii Śląska i Dusznik-Zdroju, który od wielu lat współpracuje z naszą instytucją, pełniąc między innymi funkcję redaktora naukowego „Rocznika Muzeum Papiernictwa”.

Tematem spotkania było „Życie duszniczan podczas I wojny światowej”. Prelegent opowiedział o politycznych, ekonomicznych i społecznych aspektach pierwszej wojny światowej w Bad Reinerz. Mimo że w Dusznikach nie były prowadzone działania wojenne, życie społeczne miejscowości uległo całkowitej zmianie. Między innymi wzrosło znaczenie kobiet, które musiały przejąć wszystkie obowiązki powołanych na front mężczyzn.

W prelekcji Piotra Pregiela licznie wzięli udział mieszkańcy Dusznik-Zdroju i okolicznych miejscowości. Jest to niewątpliwie ważny sygnał dla muzealników, aby częściej odbywały się tego typu spotkania, a zwłaszcza imprezy mające na celu zgłębianie wiedzy o dziejach naszego regionu.

Prelekcja stała się również okazją do prezentacji ostatniego tomu „Rocznika Muzeum Papiernictwa”, w którym został opublikowany obszerny artykuł poświęcony zaprezentowanemu tematowi. We wcześniejszych tomach naszego pisma można znaleźć również inne opracowania autorstwa Piotra Pregiela, poświęcone dziejom miasta.

Przewodnicy PTTK w Muzeum Papiernictwa

7 kwietnia 2014 roku, na zaproszenie dyrektora Muzeum Macieja Szymczyka, odbyło się spotkanie przewodników sudeckich. Przybyli goście wysłuchali prelekcji na temat dusznickiej papierni oraz działającego w niej Muzeum. Poznali szczegóły dotyczące starań kierownictwa instytucji o wpisanie obiektu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz uzyskali informacje na temat projektu pn. „*Renowacja i adaptacja na cele kulturalne zabytkowego budynku suszarni oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe kompleksu Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju wraz z konserwacją i digitalizacją zbiorów*”, realizowanego przez Muzeum w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009–2014. Następnie Dyrektor przedstawił przewodnikom harmonogram przedsięwzięć kulturalnych i turystycznych zaplanowanych na 2014 rok. Część teoretyczna spotkania zakończyła się wymianą opinii na temat organizacji zwiedzania Muzeum przez grupy oprowadzane przez przewodników.

Na koniec spotkania dyrektor Szymczyk przeprowadził krótkie szkolenie polegające na oprowadzeniu po muzealnych ekspozycjach, zwracając szczególną uwagę na najciekawsze eksponaty. Były wśród nich: polichromia, arkusze ze znakami wodnymi, zabytkowe urządzenia laboratoryjne (m.in. do badania wytrzymałości papieru banknotowego), modele maszyn papierniczych oraz maszyna do produkcji kopert.

Muzeum Papiernictwa na XIV Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi

W dniach 8–10 kwietnia 2014 roku, na zaproszenie Stowarzyszenia Papierników Polskich, Muzeum Papiernictwa uczestniczyło w XIV Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi.

Dzięki nam uczestnicy Festiwalu mogli zapoznać się z techniką wyrobu ręcznie czerpanego papieru.

Stoisko Muzeum usytuowane było w foyer na pierwszym piętrze Domu Technika, obok sal, w których odbywały się wykłady. Każdy z zainteresowanych mógł własnoręcznie wykonać arkusz papieru z dodatkiem ziół i zabrać go ze sobą na pamiątkę.

Krajobraz i architektura ziemi kłodzkiej tematem pleneru graficznego

Jak co roku – od ponad dziesięciu już lat – w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju gościli studenci Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu pod opieką prof. Przemysława Tyszkiewicza i Agaty Gertchen. Wzięli oni udział w Plenerze Graficznym, którego opiekunem ze strony Muzeum był Artur Goliński. W czasie tygodniowego pobytu studenci zrealizowali prace, dla których inspiracją stał się krajobraz i architektura ziemi kłodzkiej, a w szczególności architektura zabytkowego młyna papierniczego. Ponadto każdego dnia pobytu studenci przeprowadzali warsztaty technik graficznych dla uczniów szkół powiatu kłodzkiego. W warsztatach wzięli udział uczniowie z Gimnazjum w Szczytnej pod opieką Katarzyny Golańskiej-Schulz, Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Chrobrego w Kłodzku pod opieką Anny Olbińskiej, Miejskiego Zespołu Szkół w Dusznikach-Zdroju pod opieką Agnieszki Gbyl oraz Liceum Ogólnokształcącego im. Andrzeja Zawady w Łądku-Zdroju pod opieką Bożeny Piskorskiej. Uczniowie zapoznali się z techniką barwnego druku wklęsłego na płycie CD. Owocem pleneru była wystawa prac studentów i uczniów.

Z wizytą w mieście partnerskim

24 kwietnia Muzeum Papiernictwa prezentowało czerpanie papieru na festynie w Nowym Mieście nad Metują. Impreza rozpoczęła letni sezon turystyczny w miejscowości, która jest miastem partnerskim Dusznik-Zdroju. Podobnie jak w latach ubiegłych, pokazy ręcznego czerpania papieru cieszyły się dużym zainteresowaniem gości.

Konferencja prasowa w Muzeum Papiernictwa

24 kwietnia 2014 roku została zorganizowana konferencja prasowa poświęcona projektowi pn. *„Renowacja i adaptacja na cele kulturalne zabytkowego budynku suszarni oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe kompleksu Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju wraz z konserwacją i digitalizacją zbiorów”*. Na wspomniane zadanie zespół projektowy pod przewodnictwem wicedyrektor Muzeum Papiernictwa – Joanny Seredyńskiej pozyskał kwotę 6 682 490,00 złotych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009–2014. Całkowita wartość zadania wynosi 9 562 660 złotych. Wkład własny do zadania został zapewniony przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego.

Podczas konferencji w roli prelegentów wystąpili: Maciej Szymczyk – dyrektor Muzeum Papiernictwa, Joanna Seredyńska – zastępca dyrektora, koordynator projektu, oraz Agnieszka Chudziak, Karolina Wołoszyn-Cymbalista i Katarzyna Skowron z zespołu zarządzającego projektem. W krótkiej prezentacji multimedialnej zostały scharakteryzowane plany wykorzystania pozyskanych środków finansowych między innymi na:

- montaż nowoczesnego systemu gaszenia budynku przy użyciu mgły wodnej,
- adaptację niewykorzystanych dotąd pomieszczeń suszarnianych,
- konserwację zbiorów muzealnych wraz z ich digitalizacją i udostępnieniem zbiorów w domenie publicznej.

„Wydawnictwa bibliofilskie na papierze czerpanym”

– **wystawa czasowa**

Kurator wystawy: mgr Ewa Kłonowska

Okres prezentacji: 29 kwietnia – 22 czerwca

Patronat honorowy: Barbara Zdrojewska – przewodnicząca Sejmiku Województwa Dolnośląskiego

Wizerunki Jana Pawła II w znaku wodnym

Z okazji kanonizacji Jana Pawła II (27 kwietnia 2014 roku) Muzeum Papiernictwa przygotowało i udostępniło zwiedzającym mikrowystawę prezentującą arkusze ze znakami wodnymi zawierającymi portrety Jana Pawła II. W zbiorach dusznickiego Muzeum znajduje się kilka tego typu wyjątkowych eksponatów, między innymi są to arkusze wyprodukowane we Włoszech oraz w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie. Ekspozycję uzupełniła „Papeteria papieska”, zawierająca

arkusze z portretem Jana Pawła II w znaku wodnym, a wytwarzana w Muzeum Papiernictwa.

Mikrowystawa będzie na stałe prezentowana w muzealnej czerpalni.

MAJ

Majówka 2014 w Muzeum Papiernictwa

Podczas długiego weekendu majowego na naszych gości czekało wiele atrakcji. Oprócz możliwości obejrzenia historycznego młyna papierniczego oraz prezentowanych w nim wystaw prezentujących dzieje papieru i papiernictwa zwiedzający mogli między innymi:

- wykonać kartkę papieru ze znakiem wodnym, prezentującym w przeźroczu daty 1 i 3 maja, oraz arkusz z dodatkiem kawy, lawendy i nagietka;
- zwiedzić dwie wystawy czasowe: „Wizerunki Jana Pawła w znaku wodnym” oraz „Wydawnictwa bibliofilskie na papierze czerpanym”; pierwsza z nich eksponuje zbiór arkuszy z portretami Papieża Polaka; druga prezentowała między innymi wydrukowany na papierze czerpanym w dusznickim młynie papierniczym reprint *Konstytucji 3 Maja*, wydany z okazji 200. rocznicy jej uchwalenia oraz egzemplarz *Sztuki kochania* Owidiusza, nie tylko wydany na dusznickim papierze czerpanym, ale także wydrukowany w muzealnej drukarni z ręcznego składu typograficznego.

Dusznicka wystawa w Człuchowie

Od 8 maja do końca sierpnia 2014 roku w Muzeum Regionalnym w Człuchowie prezentowana była wystawa wędrująca „*Dzieje papieru i papiernictwa*”, przygotowana przez Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. W wernisażu wystawy uczestniczyli Jan Bałchan (który wygłosił prelekcję poświęconą historii papieru oraz technikom jego wytwarzania) i Edward Płachytko. Omawiane były również dzieje dusznickiej papierni w kontekście rozwoju papiernictwa polskiego i śląskiego. Tradycyjnie wystawie towarzyszą warsztaty czerpania papieru, których realizacja możliwa była dzięki współpracy z firmą International Paper Kwidzyn S.A. – głównym sponsorem wystawy.

Wizyta ambasadora Japonii w Muzeum Papiernictwa

17 maja 2014 roku dusznicką papiernię odwiedził ambasador Japonii – Makoto Jamanaka w towarzystwie Krzysztofa Baldego, reprezentującego Starostwo Powiatowe w Kłodzku, które zorganizowało pobyt ambasadora na ziemi kłodzkiej, oraz burmistrza Dusznik-Zdroju – Andrzeja Rymarczyka. W programie wizyty w naszym regionie nie mogło zabraknąć zwiedzania zabytkowej papierni. Ambasador z zainteresowaniem obejrzał muzealne ekspozycje poświęcone dziejom papieru i technikom jego wytwarzania, w których podkreślona została rola Japonii w rozwoju papiernictwa azjatyckiego.

Wizyta w papierni zakończyła się warsztatami czerpania papieru. Japoński gość wykonał samodzielnie papiery znakowane dusznickim filigranem przedstawiającym św. Piotra oraz odbił swoją dłoń w arkuszu, który został dołączony do *Księgi wpisów pamiątkowych*.

17 maja – nocne czerpanie papieru z gwiazdym pyłem

W sobotę **17 maja** w godzinach 20.00–23.00 odbyło się nocne zwiedzanie Muzeum Papiernictwa. Podobnie jak w ubiegłych latach, w tym czasie wstęp do Muzeum był bezpłatny, a na gości czekało wiele atrakcji:

- zwiedzanie wewnątrz młyna i wystaw stałych,
- prezentacja wystawy czasowej „Wydawnictwa bibliofilskie na papierze czerpanym”,
- prezentacja przekazanych przez Andrzeja Marka Mazura historycznych dokumentów identyfikacyjnych,
- wystawa „Wizerunki Jana Pawła II w znaku wodnym”,
- czerpanie papieru z gwiazdym pyłem.

Wizyta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Muzeum Papiernictwa

19 maja 2014 roku Muzeum Papiernictwa odwiedził Bogdan Zdrojewski – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Towarzyszyli mu między innymi: senator Stanisław Jurcewicz, poseł Monika Wielichowska, radna Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Dorota Gromadzka oraz starosta kłodzki Maciej Awiżeń.

Głównym powodem wizyty było parafowanie umowy na realizację przez dusznickie Muzeum projektu pn. „**Renowacja i adaptacja na cele kulturalne zabytkowego budynku suszarni oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe kompleksu Muzeum**”

Papiernictwa w Dusznikach Zdroju wraz z konserwacją i digitalizacją zbiorów”. Zadanie jest finansowane w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Mechanizmu Norweskiego na lata 2009–2014, a wkład własny zapewnia Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Podczas uroczystości minister Bogdan Zdrojewski poinformował, że spośród około 300 wniosków nadesłanych do Ministerstwa wybrano kilkanaście najbardziej wartościowych, wśród których znalazł się projekt Muzeum Papiernictwa. Według opinii ministra Zdrojewskiego dusznickie Muzeum jest znane w Warszawie z wzorowych realizacji licznych programów inwestycyjnych i kulturalnych, a przedsięwzięcia edukacyjne instytucji należą do najbardziej wartościowych.

Minister w czasie pobytu w historycznym młynie papierniczym obejrzał wystawę czasową „Wydawnictwa bibliofilskie na papierze czerpanym”, zwiedził muzealne ekspozycje, a następnie zszedł do czerpalni, w której grupa wrocławskich sześciolatków uczestniczyła w zajęciach czerpania papieru. Dzieci pokazały Panu Ministrowi, jak czerpią papier, i opowiedziały o swoich wrażeniach z pobytu w Muzeum. Następnie zostały wykonane pamiątkowe odbicia dłoni gościa w świeżo uformowanym arkuszu. Wizyta zakończyła się oglądaniem dusznickiego młyna papierniczego od strony muzealnej posesji.

VI Międzynarodowe Targi Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej w Zabrze

W dniach **23–24 maja** Muzeum Papiernictwa już po raz szósty wzięło udział w VI Międzynarodowych Targach Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej w Zabrze. Każdego roku Targi skupiają wielu wystawców, przedstawicieli instytucji i obiektów dziedzictwa przemysłowego, udostępnionych do zwiedzania kopalń, szlaków turystyki poprzemysłowej, browarów otwartych dla ruchu turystycznego, winnic i winiarni, szlaków rękodzieła artystycznego, fabryk spożywczych otwartych dla turystów, palarni kawy, producentów biżuterii i zakładów jubilerskich. W 2014 roku było ich niemal siedemdziesięciu. Krajem partnerskim Targów była Republika Indii.

Muzeum Papiernictwa, jak co roku, cieszyło się wielkim zainteresowaniem odwiedzających, którzy z zapałem czerpali własne kartki papieru, tym razem w kształcie serca z masy papierniczej z dodatkiem nagietka i lawendy. Goście odwiedzający Targi chętnie wykonywali papierowe serduszka, doskonałe jako prezent na Dzień Matki.

Muzeum Papiernictwa współorganizatorem V Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Rola Turystyki w Gospodarce Regionu”

29 i 30 maja w Dusznikach-Zdroju odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona budowie markowych produktów turystycznych na bazie uzdrowisk. Organizatorami przedsięwzięcia były: Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, Muzeum Papiernictwa i Stowarzyszenie Eko-Edukacja, a partnerem strategicznym – Polska Grupa Uzdrowisk, skupiająca kurorty w Dusznikach, Kudowie, Polanicy, Cieplicach, Świeradowie, Czerniawie i Połczynie. Patronat nad imprezą objęła Polska Organizacja Turystyczna. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był dyrektor Muzeum Maciej Szymczyk. W obradach wzięli udział przedstawiciele świata nauki i praktycy zajmujący się problematyką produktów turystycznych z licznych ośrodków naukowych z Polski (m.in. ze Szczecina, Torunia, Katowic, Lublina i Wrocławia) oraz z Białorusi, Danii i Węgier.

Obrady odbyły się w Dusznikach-Zdroju w hotelu „Fryderyk” i w Szpitalu Uzdrowiskowym „Jan Kazimierz” oraz w Łądku-Zdroju w Zakładzie Przyrodoleczniczym „Wojciech”. Podczas kolejnych sesji przedstawiono modele turystyki uzdrowiskowej, spa i wellness funkcjonujące w różnych krajach oraz omówiono aktualne problemy przedsiębiorstw uzdrowiskowych.

Branża uzdrowiskowa staje dziś przed problemem budowy atrakcyjnej oferty ko-

mercyjnej, złożonej między innymi z zabiegów uzdrowiskowych, wodolecznictwa, oferty rekreacyjnej oraz propozycji kulturalnych. Firmy uzdrowiskowe, organizując pobyty lecznicze, chętnie współpracują z okolicznymi podmiotami działającymi w sektorach turystyki i kultury, stąd znacząca rola Muzeum Papiernictwa w budowie kompleksowej oferty dla kuracjuszy przyjeżdżających do wszystkich kurortów na ziemi kłodzkiej. Dlatego podczas konferencji odbyła się prezentacja historycznego młyna papierniczego, a uczestnicy obrad mogli na pamiątkę wykonać własnoręcznie arkusze papieru czerpanego.

CZERWIEC

„Misiowe kartki” na Dzień Dziecka

W niedzielę 1 czerwca, z myślą o świętujących tego dnia najmłodszych zwiedzających, Muzeum zorganizowało pokazy czerpania kartek papieru z masy artystycznej z barwnymi komponentami roślinnymi. Dzieci zostały powitane słodkim poczęstunkiem oraz otrzymały bezpłatny bilet wstępu do Muzeum. Podczas warsztatów czerpania powstawały arkusze papieru w kształcie głowy pluszowego misia.

Dary dla Muzeum Papiernictwa

5 czerwca 2014 roku dyrektor Muzeum Papiernictwa Maciej Szymczyk odebrał od pracownika wrocławskiego Oddziału Narodowego Banku Polskiego Dariusza Kadłubowskiego kolekcję 10 polskich banknotów z okresu międzywojennego i z czasów drugiej wojny światowej. Dyrekcja Banku przekazała również na cele wystawiennicze komplet współczesnych banknotów okolicznościowych, wyemitowanych przez Narodowy Bank Polski.

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju przygotowuje wystawę „Polski pieniądz papierowy”, która będzie stałą ekspozycją prezentowaną w historycznym młynie papierniczym. Celem wystawy będzie upowszechnienie wiedzy o dziejach polskich banknotów i ich znaczeniu dla gospodarczego rozwoju ziem polskich i o roli papiernictwa w produkcji banknotów i papierów wartościowych, a także udostępnienie wiedzy na temat sposobów zabezpieczania banknotów przed fałszerstwami. Narodowy Bank Polski współpracuje z Muzeum przy realizacji tego przedsięwzięcia.

Targi turystyczne „Lato na Dolnym Śląsku”

W sobotę 7 czerwca we wrocławskim centrum handlowym Pasaż Grunwaldzki odbyły się targi turystyczne „Lato na Dolnym Śląsku”. Organizatorem imprezy był Pasaż Grunwaldzki oraz Dolnośląska Izba Turystyki. Pasaż jest jednym z największych i najczęściej odwiedzanych centrów handlowych we Wrocławiu. Targi stały się okazją do zaprezentowania największych walorów turystycznych Dolnego Śląska oraz charakterystycznych dla tego regionu produktów i wyrobów. W czasie targów można było wziąć udział w konkursach i wygrać nagrody ufundowane przez wystawców. Muzeum Papiernictwa zaprezentowało swoją ofertę bieżących wystaw, a także lekcji i warsztatów. Promowano także największą imprezę – Święto Papieru, która została zaplanowana na 26–27 lipca 2014 roku.

„Grafika i sztuka papieru. Prace młodych duszniczan” – wystawa czasowa

Kuratorzy wystawy: mgr Dorota Zielińska-Pytlowany, mgr Artur Goliński
Okres prezentacji: 25 czerwca – 23 lipca

LIPIEC

Złota Odznaka „Zasłużony dla Dolnego Śląska” dla Dyrektora Muzeum Papiernictwa

17 lipca 2014 roku dyrektor Muzeum Papiernictwa Maciej Szymczyk został odznaczony przez przewodniczącą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Barbarę Zdrojewską oraz marszałka Cezarego Przybylskiego *Złotą Odznaką „Zasłużony dla Dolnego Śląska”*. Odznaczenie przyznano za dbałość o podnoszenie rangi dolnośląskiego dziedzictwa kulturowego poprzez starania o nadanie dusznickiemu młynowi papierniczemu statusu Pomnika Historii oraz zabiegi o wpisanie tego wyjątkowego obiektu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Doceniono również działalność naukową Macieja Szymczyka, który jest autorem ponad 150 publikacji na temat dziejów techniki, historii regionu oraz dolnośląskich zabytków.

Odznaki honorowe „Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego” są przyznawane w dwóch kategoriach: złotej i srebrnej. Nadaje się je w celu wyróżnienia osób i organizacji szczególnie zasłużonych dla rozwoju i promowania naszego regionu.

Relacja z XIV Święta Papieru

Idea organizowania Święta Papieru narodziła się u progu XXI wieku, a w pierwszej edycji w 2001 roku uczestniczyło zaledwie kilkaset osób. Kolejne lata obfitowały w nowe atrakcje, a liczba uczestników imprezy stale wzrastała. W 2014 roku w Święcie Papieru wzięło udział już blisko 10 tysięcy turystów, którzy obejrzeli historyczny młyn papierniczy i prezentowane w nim ekspozycje oraz skorzystali z licznych atrakcji przygotowanych przez pracowników Muzeum Papiernictwa wraz z koordynator imprezy – Agatą Daniel.

Na gości czekały warsztaty prezentujące dawne techniki wyrobu i zdobienia papierów oraz liczne stoiska artystów i rzemieślników wytwarzających z papieru prawdziwe dzieła sztuki. Ponadto na dziedzińcu muzealnym ponad 60 producentów pamiątek z papieru, tkanin, drewna, gliny, szkła oraz innych tworzyw prezentowało i sprzedawało swoje wyroby. Dużym powodzeniem cieszyło się stoisko sitodruku Dawida Hadara z Izraela, na którym powstawały nadruki na koszulkach.

Ogromną atrakcją imprezy były konkursy. Pierwszy z nich – o nagrodę Prezesa Mondi Świecie S.A. (największego polskiego producenta papieru) – adresowany był do rodzin i wymagał dużej sprawności, a nawet siły. Dzieci rzucały rolką papieru do celu, a rodzice podnosili papierową sztangę i rzucali na odległość kulą z gazety. W drugim konkursie – o nagrodę Dyrektora Muzeum Papiernictwa – zmierzyły się osoby posiadające dużą wiedzę o młynie papierniczym, Dusznikach i ziemi kłodzkiej. Twórcy pamiątek konkurowali o nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego – tu oceniano oryginalność pamiątek i ich związek z Dolnym Śląskiem. Ponadto dzieci poznawały zakątki papierni w konkursie zatytułowanym „W poszukiwaniu papieru”.

Wydarzeniem artystycznym imprezy była wystawa „*Poszukiwania – rozmowy z liśćmi*” autorstwa Joanny Stokowskiej. Artystka tworzy swoje prace ze specjalnie spreparowanych liści, które po sklejeniu i wyschnięciu tworzą przepiękne obrazy.

W sobotni wieczór na muzealnym dziedzińcu odbył się koncert zespołu *Dom o Zielonych Progach*, który zadowolił licznych miłośników poezji śpiewanej i piosenki turystycznej.

Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem mediów: na dziedzińcu muzealnym naliczyliśmy 5 ekip z różnych stacji telewizyjnych i radiowych oraz przedstawicieli licznych pism i portali internetowych. Odwiedziło nas również wielu znamienitych gości, a wśród nich pani marszałek województwa lubuskiego Elżbieta Polak, przedstawiciel marszałka województwa dolnośląskiego Cezarego Przybylskiego – Zbigniew Szczygieł, wicedyrektor Wydziału Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Jacek Zajączkowski, wicestarosta kłodzki Krzysztof Baldy i burmistrz Dusznik-Zdroju Andrzej Rymarczyk. Stowarzyszenie Papierników Polskich reprezentował Leszek Goetzendorf-Grabowski. Wśród nas była również Anna Stefaniszyn – organizatorka pierwszych Święt Papieru.

Warsztaty i prezentacje XIV Święta Papieru

„Edukacja poprzez zabawę” to jedna z naczelnych zasad, która przyświecała warsztatom i prezentacjom XIV Święta Papieru. W ostatni weekend lipca z naszej bezpłatnej oferty skorzystało blisko 10 tysięcy osób! Eksperymentowaniu i bezpośrednio doświadczaniu nie było więc końca.

Nasi goście mieli do dyspozycji między innymi stanowisko z czerpaniem papieru, gdzie własnoręcznie wykonywali kartki z masy makulaturowej oraz wykorzystywali je do tworzenia kompozycji. W tym celu pokrywali wyczerpany papier kwiatami, liśćmi i przeróżnymi roślinami. Zajęcia te realizowały zadanie, jakie postawili przed sobą organizatorzy XIV Święta Papieru – zwrócenie uwagi na ekologiczne aspekty produkcji papieru.

Kolejne atrakcje prezentowały namioty z tablicami: „Marmoryzowanie papieru” oraz „Shibori”. Pierwszy z nich gromadził miłośników tureckiej techniki, za pomocą której powstawał papier wykorzystywany do oklejek i wyklejek, jakimi niegdyś ozdabiano książki. Drugi skupiał chętnych do wzięcia udziału w tworzeniu papieru barwionego metodą japońską, wykorzystywaną wcześniej do farbowania tkanin. Shibori, a więc „gniecenie” materiału i pokrywanie go kolorem, pozwalało na uzyskanie imitacji bogatych tkanin. Podczas Święta Papieru shibori zastosowane zostało do barwienia papieru, wykorzystywanego później jako papier ozdobny, np. na prezenty.

„Linie papilarne liści” to warsztaty, które po raz pierwszy gościły na festynie. Adresatem tych warsztatów byli głównie najmłodsi, którzy poprzez dotykanie powierzchni liścia uświadamiali sobie, że tylko z pozoru jest on płaski. Dla niektórych było to zupełne zaskoczenie. Również z liśćmi eksperymentowali uczestnicy stanowiska z batikiem. Przy użyciu specjalnej fajki do batikowania наносили plamy gorącego wosku na papier, tworząc roślinne wzory, a puste przestrzenie wypełniali farbą.

Nowością było także stanowisko, przy którym tworzone kwiaty z kolorowej bibuły. Część z uczestników chętnie wykorzystywała je na ozdoby do włosów, części garderoby lub biżuterii.

Miejsce na muzealnym dziedzińcu znalazła również maszyna typograficzna, za pomocą której odbijane były słowa: „...a papier, na którym Ci piszę jest z Reinerz (Dusznik)”. Są one świadectwem obecności Fryderyka Chopina w Dusznikach-Zdroju w 1826 roku. Kompozytor w ten sposób relacjonował swoją wizytę przyjacielowi Janowi Białobłockiemu.

Czy można zbadać odporność papieru na podwójne zgięcia? Rozwikłanie tego problemu stało się możliwe dzięki stanowisku z aparaturą metrologiczną. Przy jej użyciu pracownicy Muzeum Papiernictwa umożliwiali tego typu eksperymenty. Dusznickie Muzeum jest bowiem posiadaczem jednej z większych w Europie kolekcji takiej aparatury.

Długie kolejki ustawiały się również do namiotów z suchymi pieczęciami oraz tworzeniem kopert z papieru czerpanego. Każdy chciał wejść w posiadanie tak cennych pamiątek.

W przyziemiu dusznickiego młyna odbywały się pokazowe warsztaty graficzne. Przez dwa dni o pełnych godzinach nasi goście mieli okazję zapoznać się z jedną z technik druku wklęsłego – akwafortą.

Festyn przyciągnął do Dusznik wystawców z całej Polski. Ponad 60 stanowisk na muzealnym dziedzińcu zapelnili producenci pamiątek ze szkła, materiału, biżuterii czy gliny. Swoje warsztaty prezentowali między innymi: Dawid Hadar ze stanowiskiem sitodruku, Ewa Landowska z kaligrafią, Konstanty Zieliński ze szlifowaniem szkła, Tadeusz Grajpel z pokazami druku na replice prasy Gutenberga, Tomasz Siwak, Adam Szewczyk i Artur Biernacki z Polskiego Towarzystwa Origami, Paweł Wierzbicki z warsztatami garncarskimi, z pokazami quillingu – Katarzyna Wróblewska, jak również Dobrosława Horbacz prezentująca iris folding – holenderską sztukę wykonywania wzorów z kolorowych, nachodzących na siebie pasków papieru, w taki sposób, aby środek wzoru tworzył irys – kształt przypominający przesłone fotograficzną.

Konkursy XIV Święta Papieru

W tegorocznej, czternastej już edycji Święta Papieru uczestnicy festynu mogli wziąć udział w licznych konkursach organizowanych przez Muzeum Papiernictwa. Najmłodsi wykazali się dużą wiedzą na temat papieru oraz warsztatów artystycznych.

nych podczas konkursu „W poszukiwaniu papieru.” W dwóch edycjach konkursu wszyscy uczestnicy *ex aequo* zajęli pierwsze miejsce. Nagrody dla laureatów ufundowane zostały między innymi przez: Park Narodowy Gór Stołowych, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, firmę Apak, Leclerc, Galerię Twierdza Kłodzko. Również dorośli mogli wykazać się wiedzą na temat historii papieru, ekologii i samego Muzeum Papiernictwa, biorąc udział w konkursie o nagrodę Dyrektora Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. Dużym zainteresowaniem zwiedzających cieszył się także konkurs o nagrodę Prezesa Mondi Świecie S.A., tak zwany trójbój papierowy. Brały w nim udział całe rodziny – najmłodszy rzucał rolkami papieru toaletowego do celu, młodzież oraz dorośli startowali w konkurencji pchnięcia kulą papierową przygotowaną z „Gazety Wrocławskiej” (patrona medialnego Święta Papieru). Najtrudniejszym z zadań było podnoszenie papierowej sztangi – zwycięzca podniósł ją aż 50 razy, ustanawiając nowy rekord. Zwycięzcy konkursów otrzymali cenne nagrody, między innymi: tablety, nawigacje satelitarne, czytniki e-book i mp3. W konkursach wzięli udział turyści z całej Polski, m.in. z Bytomia, Chorzowa, Częstochowy, Dopiewa, Kamieńca Żąbkowickiego, Katowic, Kłodzka, Koszalina, Poznania, Warszawy i Żąbkowic.

Tradycyjnie pierwszego dnia festynu odbył się konkurs o nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego na najciekawszą pamiątkę zaprezentowaną na Święcie Papieru. Podczas tegorocznej edycji pierwszą nagrodę otrzymała Magdalena Ochowicz – z Pracowni „Zaczarowany Imbryk” z Głubczyc (woj. opolskie) – za poduszkę z lnu z ręcznie wykonanym rysunkiem zabytkowej prasy, drugie miejsce zajęła Anna Twardowska z Łodzi – za komplet wykonanych ręcznie czterech kopert z karnetami z papieru czerpanego z wizerunkiem róży kłodzkiej, a trzecia nagroda trafiła do Krystyny Kuczyńskiej z Nowej Soli za pudełko drewniane zdobione techniką decoupage'u z widokiem Muzeum Papiernictwa, zawierające dwie pisanki gęsie, ręcznie malowane, z wizerunkiem Fryderyka Chopina i róży kłodzkiej. Nagrody w imieniu Marszałka wręczył laureatom Zbigniew Szczygieł.

Koncert zespołu Dom o Zielonych Progach – podczas XIV Święta Papieru

Recitalem zespołu Dom o Zielonych Progach zakończył się pierwszy dzień Święta Papieru. Grupa w składzie: Wojciech Szymański, Barbara Mendyk, Bartosz Pelton oraz Marcin Skaba w swoim godzinnym wystąpieniu uraczyła gości utworami z repertuaru szeroko pojętej poezji śpiewanej oraz piosenki turystycznej. Zespół, na co dzień kojarzony z Wolną Grupą Bukowina czy Starym Dobrym Małżeństwem, wydał do tej pory trzy płyty autorskie oraz wziął udział w nagraniu krążków z serii „W górach jest wszystko co kocham...”. Charyzmatyczne wykonania członków Domu o Zielonych Progach, a w szczególności ulubieńca publiczności – skrzypka Marcina Skaby, na długo pozostaną w pamięci uczestników XIV Święta Papieru.

„Poszukiwania – rozmowy z liśćmi” – wystawa czasowa

Kurator wystawy: mgr Beata Dębowska

Okres prezentacji: 26 lipca – 15 września

Kreatywne spotkanie z Marią Diduch w Muzeum Papiernictwa

28 lipca w muzealnej czerpalni odbyło się spotkanie z artystką sztuki papieru – Marią Diduch. Artystycznemu warsztatowi przyglądały się licznie zgromadzone dzieci.

Maria Diduch podczas spotkania zaprezentowała swój artystyczny warsztat, przedstawiając wiele technik powstawania papierowych dzieł. Uczestnicy, zanim wykonali własne prace, dowiedzieli się, w jaki sposób łączyć w kompozycji kolorowe masy, jak wtapiać w nie różnorodne komponenty roślinne tak, by powstała artystyczna kompozycja.

Po prezentacji warsztatu artystki uczestnicy stworzyli własne kompozycje, które zachowali na pamiątkę spotkania.

SIERPIEŃ

Konferencja „Sięgając po lepszą prze(y)szłość” we Wrocławiu

„Sięgając po lepszą prze(y)szłość” – pod takim hasłem 7 sierpnia odbyła się we wrocławskim hotelu „Scandic” konferencja inaugurująca dwuletni projekt inwestycyjno-modernizacyjny, jaki Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju realizuje dzięki dotacjom przyznanym z funduszy norweskich i funduszy EOG oraz ze środków krajowych.

Projekt jest złożony, zakłada „*renowację i adaptację na cele kulturalne zabytkowego budynku suszarni oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe kompleksu Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju wraz z konserwacją i digitalizacją zbiorów*”. Całkowita wartość zadania to 9 562 660 złotych.

Konferencję otworzyli wspólnie dyrektor Muzeum Maciej Szymczyk i reprezentująca regionalne władze samorządowe sekretarz województwa dolnośląskiego Lilla Jaroń. Jako pierwszy wystąpił Marcin Skrycki, główny specjalista z Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przedstawiając doświadczenia we wdrażaniu Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ochronie dziedzictwa kulturowego. To wystąpienie ze szczególną uwagą śledzili przedstawiciele instytucji i organizacji, które zamierzają w przyszłości aplikować o środki z funduszy, którymi dysponuje Ministerstwo. Grzegorz Grajewski, kierownik wrocławskiego Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa, mówił o najpilniejszych potrzebach konserwatorskich w odniesieniu do zabytków dolnośląskich. Jak wielkie są to potrzeby, dowodziły

między innymi zdjęcia rozpadających się zabytkowych budowli. Na szczęście sporo jest też przykładów pozytywnych, które prelegent nie omieszkał zaprezentować. Dyrektor Szymczyk słowem i obrazem przekonywał zebranych o wyjątkowym znaczeniu dusznickiego młyna papierniczego dla dziedzictwa kulturowego. „Opłacalność produkcji papieru sprawiła, że duszniccy papiernicy bogacili się, a znaczną część swego majątku przeznaczali na rozbudowę i ulepszenie młyna. Dzięki temu dziś dysponujemy jednym z najpiękniejszych w świecie obiektów przemysłowych” – podkreślał. Koordynująca projekt wicedyrektor muzeum Joanna Seredyńska zapoznała publiczność z jego podstawowymi założeniami, ale opowiedziała też o wysiłku, jaki zespół pracowników Muzeum musiał włożyć w przygotowanie wniosku. Była okazja, żeby się pochwalić – wszak tylko 21 z 277 projektów otrzymało dofinansowanie. O szczegółach rozwiązania, jakie Muzeum Papiernictwa zastosuje w ochronie przeciwpożarowej bezcennego młyna papierniczego, informował obszernie ostatni z prelegentów – Krzysztof Osiewicz, zastępca kierownika Działu Metod i Technik Ochronnych Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. Chodzi o system gaszenia mgłą wodną – uważany za jedno z najnowocześniejszych rozwiązań, zainstalowany już w wielu zabytkowych obiektach na całym świecie, także tych najwyższej klasy. Uczestnicy konferencji, wśród których było wielu muzealników, reprezentantów innych instytucji kultury oraz samorządów – wśród nich burmistrz Dusznik Andrzej Rymarczyk – prosili przedstawiciela Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o więcej informacji na temat perspektyw dofinansowania ich projektów. Były też pytania dotyczące między innymi zabezpieczeń przeciwpowodziowych dusznickiego młyna papierniczego oraz możliwości użycia systemu gaszenia mgłą wodną. Konferencję zaplanowano jako jedno z obowiązkowych działań promujących projekt i jego donatorów. Stała się ona także kolejną okazją do upowszechniania wiedzy o dusznickim młynie papierniczym jako unikalnym produkcie turystycznym.

Odszedł Gottfried Schweizer (1927–2014)

11 sierpnia 2014 roku zmarł w wieku 87 lat profesor Gottfried Schweizer – historyk papiernictwa, autor opracowań naukowych o młynie papierniczym w Dusznikach-Zdroju, członek komitetu naukowego czasopisma „Rocznik Muzeum Papiernictwa”. Za zasługi dla naszej instytucji w 2012 roku został wyróżniony tytułem Honorowego Kustosza Muzeum Papiernictwa.

WRZESIEŃ

Europejskie Dni Dziedzictwa w Muzeum Papiernictwa

Przed niemal 30 laty we Francji powstała idea, by przynajmniej jeden dzień w roku udostępniać turystom zabytkowe obiekty. W 1991 roku z inicjatywy tego kraju Rada Europy ustanowiła Europejskie Dni Dziedzictwa (EDD). Dziś imprezy pod tym znakiem odbywają się w niemal wszystkich krajach na naszym kontynencie. Polska przyłączyła się do organizacji EDD w 1993 roku. Obecnie krajowym koordynatorem imprezy jest Narodowy Instytut Dziedzictwa, który każdego roku określa przewodni temat. W 2014 roku przedsięwzięcie odbyło się pod hasłem: „Dziedzictwo – źródło tożsamości”.

Muzeum Papiernictwa z okazji EDD prezentuje tematy związane z dziejami Dusznik-Zdroju, z naszym młynem papierniczym, ale również zagadnienia związane z historią techniki. Koordynatorem imprezy ze strony Muzeum od wielu lat jest Dagmara Kacperowska.

14 września 2014 roku w ramach EDD wysłuchaliśmy prelekcji prof. Rafała Eysymontta pt. *Młyny i koła wodne jako jeden z głównych czynników urbanizacji na Śląsku*. Profesor Eysymontt jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym Instytutu Historii Sztuki na Uniwersytecie Wrocławskim. W centrum zainteresowań badawczych naszego prelegenta znajdują się: historia urbanistyki, rewaloryzacja miast, architektura średniowieczna. Tematom tym są poświęcone liczne artykuły i opracowania Profesora, w tym książka *Kod genetyczny miasta. Średniowieczne miasta lokacyjne Dolnego Śląska na tle urbanistyki europejskiej* z 2009 roku oraz *Walory turystyczne ratuszy Dolnego Śląska* z 2012 roku. Profesor ma związki naukowe z Dusznikami; jest autorem niepublikowanego opracowania *Studium historyczno-urbanistyczne Dusznik Zdroju* z 1992 roku oraz artykułu opublikowanego w szóstym tomie „Rocznika Muzeum Papiernictwa” – *Duszniki i Łądek, miasta na dwóch krańcach ziemi kłodzkiej – porównanie*.

Podczas prelekcji profesor Eysymontt przedstawił przykłady wykorzystania energii wodnej: do produkcji mąki, mielenia kory, w foluszach, tartakach, przepompowniach wody oraz papierniach. Omówił liczne przykłady młynów w śląskich miastach. Zaprezentował również pierwszy znany dziś widok młyna papierniczego we Wrocławiu, który został uwidoczniony na mapie Barthela Wehnera z 1562 roku.

Po prelekcji odbyły się warsztaty, których celem było zlokalizowanie miejsca koła młyńskiego dusznickiej papierni. Koło to znajdowało się od strony południowej, na prawo od wyjścia z czerpalni.

Wizyta Pani Konsul Generalnej RFN Elisabeth Wolbers w Muzeum Papiernictwa

19 września 2014 roku odbyło się spotkanie Konsul Generalnej Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu Elisabeth Wolbers z dyrektorem Muzeum Papiernictwa Maciejem Szymczykiem. Pani Konsul wrocławską placówką dyplomatyczną kieruje od 7 lipca 2014 roku; wcześniej pracowała w niemieckiej służbie dyplomatycznej w Kanadzie, Rosji i Algierii.

Wizyta w Muzeum Papiernictwa miała na celu bliższe poznanie placówki prowadzącej aktywną działalność kulturalną, będącą przedmiotem zainteresowania wielu obywateli Niemiec. Pani Konsul podczas wizyty stwierdziła, że przyjazd do dusznickiego Muzeum u progu jej służby dyplomatycznej na Dolnym Śląsku świadczy o wysokiej ocenie projektów kulturalnych i naukowych realizowanych przez naszą instytucję. Dyrektor Szymczyk przedstawił historię papierni i obecną działalność Muzeum oraz poinformował o staraniach mających na celu wpisanie młyna papier-

niczego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Pani Konsul zwróciła uwagę na dużą liczbę zwiedzających Muzeum Papiernictwa oraz wyraziła zainteresowanie ideą wpisania młyna na listę UNESCO.

Podczas wycieczki po Muzeum Pani Konsul obejrzała wystawę „*Laboratorium papieru*”, muzealne ekspozycje oraz czerpalnię papieru, w której zostały wykonane pamiątkowe odbicia dłoni w masie papierniczej. Pani Konsul towarzyszył Rainer Sachs, utrzymujący współpracę z Muzeum Papiernictwa od ponad 20 lat.

Dni otwarte NBP we Wrocławiu z udziałem Muzeum Papiernictwa

W dniach 15-21 września w siedzibie Narodowego Banku Polskiego we Wrocławiu zaprezentowana została wystawa prezentująca historię dusznickiego Muzeum, galanterię papierniczą oraz aparaturę do badania właściwości papieru. Ekspozycja zorganizowana została w ramach Dni Otwartych NBP. Jej kuratorem była Doro- ta Zielińska-Pytlowany. Podczas finisażu wystawy odbyły się warsztaty czerpania papieru, cieszące się dużym zainteresowaniem. Własnoręcznie wykonane arkusze papieru stały się dodatkową atrakcją dla odwiedzających w tych dniach siedzibę banku. Zainteresowani zapoznali się także z wprowadzonymi do obiegu w kwietniu br. banknotami złotych polskich, ze zmodernizowanymi zabezpieczeniami oraz działalnością Narodowego Banku Polskiego.

PAŹDZIERNIK

„Laboratorium papieru” – wystawa czasowa

Kurator wystawy: mgr Jan Bałchan

Okres prezentacji: 19 września – 9 listopada

Patronat honorowy: Barbara Zdrojewska – przewodnicząca Sejmiku Województwa Dolnośląskiego

Maciej Kunda – prezes Stowarzyszenia Papierników Polskich

Jarmark Świętej Jadwigi w Leśnickim Centrum Kultury Zamek

W niedzielę 5 października 2014 roku na terenach wokół zamku w Leśnicy odbył się Jarmark Jadwiżański – prawdziwa uczta dla fanów kultury średniowiecza oraz miłośników plenerowej zabawy. Na imprezie tej nie zabrakło Muzeum Papiernictwa z warsztatami czerpania papieru. Byliśmy jedną z największych atrakcji tego jarmarku, o czym świadczyły długie kolejki chętnych do zrobienia własnej kartki papieru, którą można było zabrać ze sobą na pamiątkę.

Dolnośląski Festiwal Nauki

Podczas XVII Dolnośląskiego Festiwalu Nauki w dusznickim Muzeum zostały zorganizowane bezpłatne zajęcia teoretyczno-praktyczne pn. „Rękodzieło papiernicze – papier narzędziem cywilizacji”. Uczestnicy zajęć zapoznali się z historią papieru, a następnie własnoręcznie wykonali kartki, które zabrali ze sobą na pamiątkę wizyty w Muzeum Papiernictwa. Festiwalowa przygoda zakończyła się zwiedzaniem ekspozycji czasowej „Laboratorium papieru”. Za pomocą aparatury metrologicznej nasi zwiedzający zbadali między innymi grubość papieru, ciężkość, jak również jego twardość. W warsztatach wzięło udział 97 uczestników.

Muzeum Papiernictwa za pół ceny!

Muzeum Papiernictwa uczestniczyło w wyjątkowej akcji, zorganizowanej przez Dolnośląską Organizację Turystyczną – „Dolny Śląsk za pół ceny”. W dniach 25–26 października ceny biletów do naszego Muzeum zostały obniżone o połowę! Z tak przygotowanej oferty skorzystało około 210 osób.

Tour Salon w Poznaniu z udziałem Muzeum Papiernictwa

Targi Tour Salon, które odbyły się w dniach **23–25 października** w Poznaniu, co roku gromadzą wystawców z kilkudziesięciu krajów oraz wielotysięczną publiczność – zarówno profesjonalistów, jak i klientów indywidualnych, szukających pomysłów na ciekawe spędzanie wolnego czasu. Targi są miejscem prezentacji krajów, regionów, najnowszych ofert i atrakcji turystycznych, a także spotkań biznesowych, podczas których nawiązywane są nowe kontakty handlowe. Na stoisku Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej swoją ofertę zaprezentowało także Muzeum Papiernictwa. Tradycyjnie pod fachowym okiem pracowników Muzeum zwiedzający czerpali arkusze papieru z dodatkiem płatków kwiatów i makulatury. Poza tym Muzeum przedstawiło swoją ofertę edukacyjną i wystawienniczą.

O papierze i dusznickiej papierni w Kaliszu

Od wielu lat Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (ODN) w Kaliszu, wspólnie z tamtejszym Związkiem Komunalnym Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”, prowadzi kampanię edukacyjną na temat ekologii, segregacji śmieci i gospodarki odpadami komunalnymi. W ramach tych działań prowadzone są różne warsztaty, konkursy oraz

festyny dla szkół powiatu kaliskiego, a także szkolenia dla nauczycieli. W roku szkolnym 2014/2015 przygotowany został projekt „*Czas na papier*”. Do jego realizacji zaproszone zostało Muzeum Papiernictwa. Inauguracja projektu odbyła się w poniedziałek 27 października 2014 roku w siedzibie ODN w Kaliszu. Przedstawiciel dusznickiego Muzeum – Jan Bałchan – wygłosił okolicznościową prelekcję poświęconą *dziejom papieru i papiernictwa*, w której przedstawił między innymi techniki ręcznego wyrobu papieru w Azji, jego wędrówkę do Europy, rozwój europejskiego papiernictwa, w tym początki wyrobu papieru w Polsce i na terenie Wielkopolski. Nie zabrakło również informacji dotyczących współczesnej produkcji papieru oraz danych obrazujących poziom odzysku, zużycia i recyklingu makulatury w naszym kraju w latach 2012–2013.

Wystawa „Dzieje papieru i papiernictwa” zawitała do Wągrowca

W dniach 24 października – 30 listopada 2014 roku w Muzeum Regionalnym w Wągrowcu prezentowana była dusznicka wystawa wędrująca „*Dzieje papieru i papiernictwa*”.

Siedzibą wągrowieckiego Muzeum jest tzw. Opatówka – XVIII-wieczna siedziba opata wągrowieckich cystersów. W zbiorach Muzeum znajdują się dokumenty cechów rzemieślniczych z Wągrowca od XVII wieku, a jednym z najcenniejszych jest podpisany przez króla Jana Kazimierza dokument z 1658 roku, potwierdzający przywileje cechowe. Kolekcję etnograficzną obejmują przedmioty związane z życiem mieszkańców wsi i miasteczek na terenie powiatu wągrowieckiego. Największym zbiorem z zakresu kultury materialnej jest sprzęt rybacki.

Wernisaż naszej wystawy odbył się w piątek 24 października o godzinie 18.00. Ze strony Muzeum Papiernictwa uczestniczyli w nim Jan Bałchan i Edward Płachytka. Jan Bałchan wygłosił prelekcję na temat historii papieru i technik jego wytwarzania oraz zaprezentował gościom najciekawsze eksponaty wystawy. Ekspozycji tradycyjnie towarzyszyły warsztaty czerpania papieru, które poprowadził Edward Płachytka. Organizacja warsztatów była możliwa dzięki współpracy Muzeum Papiernictwa z firmą International Paper w Kwidzynie, która przekazała na ten cel masę papierniczą.

LISTOPAD

„Pamięć artysty a pamięć zbiorowa” – wystawa czasowa

Kurator wystawy: mgr Artur Goliński

Okres prezentacji: 13 listopada – 13 grudnia

W Muzeum Papiernictwa taniej dla dużych rodzin

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju w 2014 roku jako pierwsze muzeum na Dolnym Śląsku przystąpiło do programu Karta Dużej Rodziny.

W ramach Karty rodzinie odwiedzającej młyn papierniczy przyznawana jest 30-procentowa zniżka na bilety wstępu oraz na warsztaty czerpania papieru. Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trojgiem dzieci, niezależnie od dochodu. Wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18. roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia wieku 25 lat. Posiadacze karty mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

„Przystanek Duszniki” – miasto oczami Ryszarda Grzelakowskiego

4 grudnia o godzinie 16.00 odbyła się prelekcja Ryszarda Grzelakowskiego, długoletniego mieszkańca Dusznik-Zdroju. Spotkanie miało charakter wywiadu, a poprowadziła je Beata Dębowska – kierownik Działu Historii Dusznik-Zdroju. Uczestnikom rozmowy przybliżone zostały między innymi powojenne lata miejscowości z uwzględnieniem budynków już dziś nieistniejących, ówczesnie panujące stosunki polsko-niemieckie, jak również działalność popularyzatorska Ryszarda Grzelakowskiego.

Muzeum z wizytą na Targach Turystycznych TT Warsaw

W dniach 27–29 listopada w Warszawie odbyły się Targi Turystyczne TT Warsaw. Muzeum Papiernictwa wraz ze Stowarzyszeniem Zieleniec, Stowarzyszeniem Turystycznym Duszniki-Zdrój i Gminą Miejską promowało na wspólnym stoisku walory miasta. Tradycyjnie Muzeum Papiernictwa przedstawiło średniowieczną metodę czerpania papieru, a każdy z chętnych mógł własnoręcznie wykonać arkusik papieru. Dusznicka oferta cieszyła się ogromnym zainteresowaniem, czego wyrazem było znalezienie się w dziesiątce najlepszych stanowisk zaprezentowanych na targach w konkursie na „najlepsze i najbardziej profesjonalne stoisko targowe – *Homo Turisticus*”. Wyboru dokonało jury złożone z dziennikarzy, pod kierownictwem Jagody Walczak z „Wiadomości Turystycznych”.

Zapadła decyzja w sprawie obsadzenia stanowiska dyrektora Muzeum Papiernictwa w latach 2015–2021

W 2012 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej znowelizował *Ustawę o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*. Według nowych przepisów od 2015 roku nie dopuszcza się możliwości zarządzania instytucjami kultury bezterminowo, a dyrektorzy muzeów, bibliotek czy ośrodków kultury muszą być wybierani na kadencje trwające od 3 do 7 lat. Ci dyrektorzy, którzy zostali w poprzednich latach powołani na czas nieokreślony, z końcem 2014 roku muszą zostać odwołani.

Dotychczasowy dyrektor dusznickiego Muzeum – Maciej Szymczyk – objął stanowisko z początkiem 2006 roku **na czas nieokreślony**, w związku z czym w oparciu o wspomnianą ustawę Zarząd Województwa Dolnośląskiego ogłosił w sierpniu 2014 roku konkurs. Komisja konkursowa 18 listopada br. jednomyślnie postanowiła rekomendować Zarządowi Województwa powołanie Macieja Szymczyka na rozpoczynającą się 2 stycznia 2015 roku nową kadencję, która będzie trwała 7 lat. Zgodnie z rekomendacją Komisji, w dniu 21 listopada Zarząd Województwa Dolnośląskiego podjął uchwałę nr 6499/IV/14 o powołaniu nowego dyrektora Muzeum Papiernictwa, który będzie pełnił tę funkcję do końca 2021 roku.

Muzeum Papiernictwa jest jedną z 18 instytucji prowadzonych przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego (wśród nich są między innymi: 6 muzeów, 4 teatry, 3 instytucje muzyczne, opera). Dusznickie Muzeum to obecnie czwarta na Dolnym Śląsku pod względem liczby zwiedzających placówka muzealna. W ostatnich latach papiernia została wpisana na listę pomników historii, a Polska Organizacja Turystyczna zaliczyła instytucję do grupy najlepszych produktów turystycznych naszego kraju. Muzeum zrealizowało liczne inwestycje poprawiające stan techniczny zabytkowego młyna oraz przygotowało blisko 100 nowych wystaw.

Dr hab. Maciej Szymczyk, z wykształcenia historyk o specjalności historii gospodarczej, w Muzeum Papiernictwa pracuje od 1992 roku, początkowo na stanowisku bibliotekarza, później kierownika Działu Papiernictwa Współczesnego, a od 2006 roku pełni funkcję dyrektora tej instytucji. Jest absolwentem uniwersytetów w Opolu i Łodzi oraz stypendystą Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Autor ponad 150 opracowań o tematyce dotyczącej historii papiernictwa, dziejów ziemi kłodzkiej, muzealnictwa i turystyki. Jest również profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Turystyki Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu. Głównym zadaniem dyrektora na najbliższe lata jest umocnienie pozycji Muzeum Papiernictwa na mapie kulturalnej i turystycznej naszego kraju. W tym celu instytucja obecnie realizuje duże inwestycje finansowane ze środków zewnętrznych, a w planach są kolejne – jeszcze większe przedsięwzięcia. Ponadto trwają starania o wpisanie młyna papierniczego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

GRUDZIEŃ

„2xB – Malarstwo i ilustracja Teresy Biernackiej i Mirosławy Bernat” – wystawa czasowa

Kurator wystawy: mgr Beata Dębowska

Okres prezentacji: 18 grudnia 2014 – 28 lutego 2015

Źródła:

- Strony internetowe: <www.muzpap.pl> i <www.muzeumpapiernictwa.pl>,
- Sprawozdanie z działalności merytorycznej za 2014 r., oprac. wewnętrzne.

Autorzy fotografii:

- Krzysztof Jankowski,
- Tomasz Szewczyk,
- Maciej Szymczyk,
- Dorota Zielińska-Pytlowany.